

Venušini lidé – *Venusleute* (*Fenesleute*)

Venušini lidé jsou zvláštní bytosti, žijící ve Slezsku. Jsou drobné postavy a často byli vídáni na Vidnavsku, Osoblažsku a také v okolí Vítkova. Někdy byli zaměňováni s permoníky – skřítky

žijícími v podzemí, tam kde se dolovalo a ze země se dobývaly nerosty. I venušini lidé žili v podzemních úkrytech, byli malé postavy, ale o poznání větší, než permoníci. Zdaleka však nedosahovali výšky dospělých lidí. Byli dobromyslní a lidem jen zřídka uškodili, spíše je škádlili, v čemž jim pomáhaly jejich neviditelnost působící kápe. Často pomáhali chudým a nemocným lidem dávali účinné léky vlastní výroby. Děti, které zabloudily do jejich říše, ženušky rády chytaly, avšak zacházely s nimi dobře a hostily je sypanými koláči. Ve skalních mísách a prohlubních prý vařily, vyvařovaly prádlo nebo se v nich za jasných nocí koupaly. Žili pospolu, ne však v dolech a jeskyních, ale v houštinách na návrších a osamělých skaliscích nebo balvanech, mezi nimiž měli ukryt vstup do svých podzemních skrýší. S obyvateli blízkých obcí přicházely do kontaktu především „Venušiny žínky“

(*Fenesweibla*), které byly velmi půvabného zjevu a lidem, zejména pastýřům, často pomáhaly. Při onemocnění a bolestech jim poskytovaly zázračné léčebné prostředky a masti. Často jim také radily, jak vyléčit nemocná zvířata nebo najít ta, která se při pastvě zatoulala. Občas lidé ráno našli na zápraží čerstvé buchty, které jim venušiny žínky v noci upekly. Byly velmi chutné a když je lidé snědli, nic se jim nestalo. Občas, nad ránem, bylo možné v blízkosti obydlí venušiných lidiček, spatřit krásné bílé šátky, šaty a prádlo. Zčásti bylo rozprostřeno po zemi, zčásti rozvěšené na keřích a větvích stromů. Ale když vyšlo slunce, všechno naráz zmizelo a nebylo radno, aby se toho prádla někdo dotknul. Zle by se mu prý vedlo.

Venušin vršek (*Feneshügel*) u Vítkova

Asi půl hodiny chůze jižním směrem od Vítkova, uprostřed pole nad nádražím, se zvedá malá vyvýšenina. Lidé ji nazývali Feneshügel – pahorek Venušiných lidí. V něm byl mezi balvany vstup do podzemí, kde žili Venušini lidé. Dva kamenné bloky, které se k sobě nakláněly, tvořily bránu do jejich podzemního paláce. Ještě v dobách, kdy tu žili němečtí obyvatelé, se jim říkalo Trpasličí brána. Ženy i muži, kteří nebyli větší než sedmileté dítě, touto branou se svým králem a kněžimi vycházeli na palouk pod velkým dubem, jenž zde po staletí rostl. Kolem leželo v půlkruhu 12 kamenných bloků. Každý z nich patřil jednomu z dvanácti rodů venušiných lidí, kteří ve slezské krajině bydleli. Na tomto místě se scházeli ke slavnostním shromážděním Venušina lidu a také k jejich zvláštním slavnostem a bohoslužbám. Ty se odehrávaly několikrát ročně, výhradně v noci, až do nových časů, kdy byly okolní louky přeměněny v pole a narůstající

ruh z nádraží i blízké silnice do Klokočova Venušiny lidičky zahnal do podzemí. Dnes vycházejí jen velmi zřídka.

Jak se Venušina žínka provdala za pasáka

Kdysi dávno, když Venušini lidé z pahorku u Vítkova často vycházeli, se jedna z Venušíných žínek zamilovala do vítkovského obecního pastýře, který na okolních loukách pásal dobytek. A také on její lásku opětoval. Chtěl se s ní oženit, ale to byl velký problém, protože její otec, král Venušíných lidí, o tom nechtěl ani slyšet. Věnem by měla dostat velké poklady, které však otec již dříve, i s rukou své dcery, slíbil náčelníkovi jiného z rodů Venušíných lidí. Při jednom setkání pasákovi žínka prozradila, jak by mohl moc jejího otce zlomit a oženit se s ní. Pastýř rád přivolí. Vedle krásné nevěsty jej lákaly i poklady, které měla dostat věnem. Následujícího dne mu dala tyto rady: „Král, můj otec, má kouzelnou moc. Tu mu dodává starý havran, který se od něj ani na chvíli nikam nehne. Havran má kolem krku zlatý řetízek, v němž je soustředěna jeho kouzelná moc. Král bez havrana a havran bez řetízku už nebudou mít žádnou moc a ke sňatku pak přivolí.“ Řekla mu. „Když se havran s otcem objeví venku, havrana musíš chytit a řetízek mu vzít. Otce to velmi rozlíčí, ale neboj se. Když se budeš řídit mými radami, nic se ti nestane. Rychle utíkej pryč. Král tě bude se svou družinou pronásledovat. Z celé jeho družiny je nejnebezpečnější jedovatá krysa, před ní se měj nejvíce na pozoru. Vezmi si s sebou tři bochníky čerstvého chleba. Z každého kousek ukroj a ze střídy udělej kuličku. Tu potřič červenou tekutinou z lahvičky, kterou najdeš pod levým balvanem brány. Když se k tobě bude krysa blížit, hoď před ni kuličku. Pokud všechny tři kuličky krysa spolkne, praskne a kouzelná moc krále bude nadobro zlomena. Pak se budu moci stát tvou ženou, pak k tomu přivolí“. Pasák udělal všechno tak, jak mu poradila a brzy se žínka stala jeho ženou. Jenom s jednou věcí nepočítal. Těšil se, že si bude užívat bohatství a pokladů, které dostane jeho žena věnem. Že bude nejbohatším člověkem ve Vítkově. Po slavné svatbě, která se odbývala pod dubem na palouku u Trpasličí brány, si jej Venušini lidé odvedli do své říše v podzemí a od té doby jej už nikdy nikdo ve Vítkově nespatriil.